Koncepciós perek Magyarországon 1945 után

2012/11/07

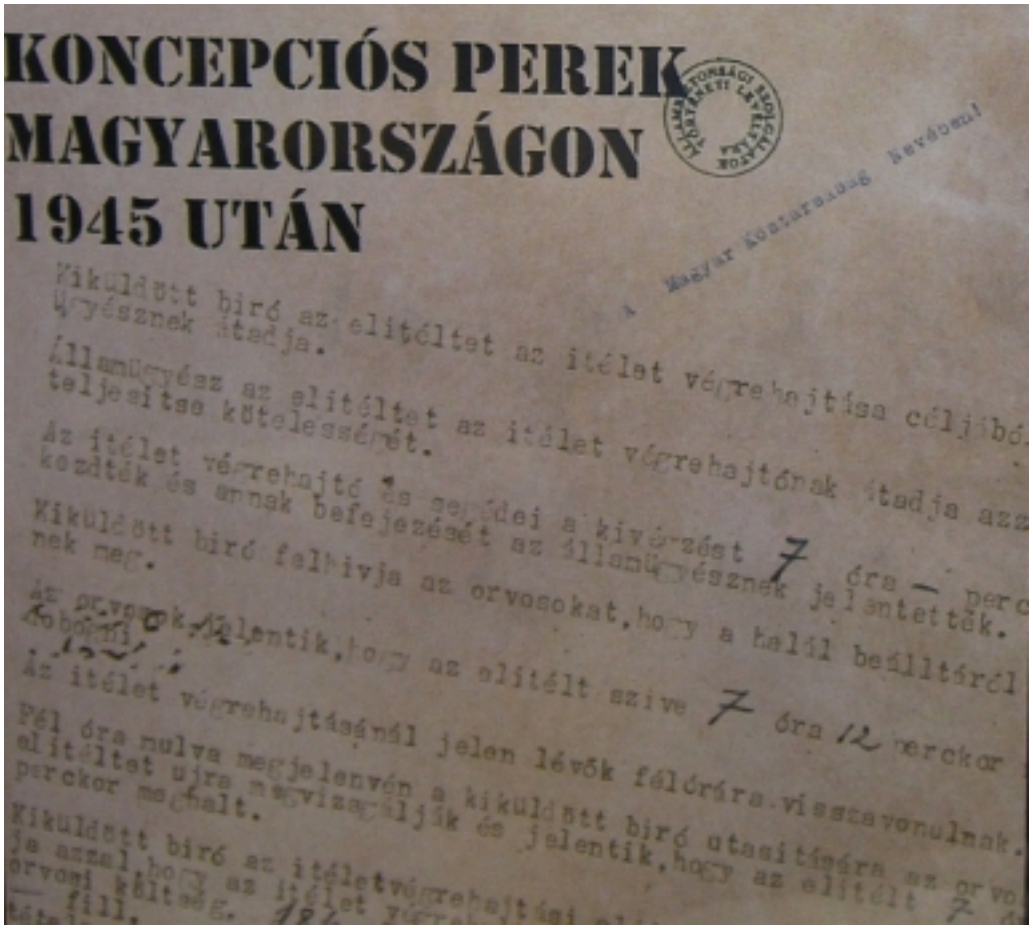

[1]Az Országos Széchényi Könyvtár Történeti Interjúk Tárának [2] hanganyagaiból is válogat a Magyar Országos Levéltár gondozásában most megjelent *Koncepciós perek Magyarországon 1945 után* című multimédiás kiadvány.

„Biszku-ügy”, *„Mansfeld Péter ügye”*… Nem az ötven, hatvan évvel ezelőtt megjelent magyar napilapok, hanem a mai hazai sajtó vezércikkei között olvashatjuk ezeket a cikkeket, melyek még lezáratlan történelmünk, történelmi örökségünk velünk élő részei. Az akkori események után felnövekvő újabb generációk értetlenül állnak a megválaszolatlan kérdések, a feldolgozatlan történelem előtt.

A Magyar Országos Levéltár [3] – együttműködve több intézménnyel, köztük az Országos Széchényi Könyvtárral, a Filmarchívummal és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárával – 2010-ben, az első szabad választások 20. évfordulójára megjelentetett egy multimédiás DVD-t, amely a

rendszerváltozás 1987 és 1990 közötti éveit dolgozta fel (*Rendszerváltozás Magyarországon 1987–1990*). Az alkalmazás sikerén felbuzdulva a Magyar Nemzeti Levéltár két év elteltével egy újabb kiadvánnyal jelentkezik.

A kiterjedt kutatómunkára épülő forrásgyűjtemény minden eddiginél részletesebben eleveníti fel az 1945 utáni magyarországi koncepciós perek történetét. Szerkesztői számos levéltár, múzeum, filmarchívum, könyvtár és egyéb gyűjtemény anyagából válogattak.

A DVD a koncepciós pereket tudományos alapossággal bemutató, ám mégis olvasmányosan megírt összefoglaló tanulmány és részletes névlexikon mellett 355 iratot (több mint 5000 oldal terjedelemben), 133 fényképet, 82 hangfelvételt (több mint 40 óra) és 14 filmrészletet (több mint 1 óra) közöl. Magyarországon még nem jelent meg ilyen részletes válogatás a témában. A DVD-n helyet kapott adatmennyiség nyomtatásban legalább 15 vaskos kötetet töltene meg. A multimédiás alkalmazás lehetővé teszi, hogy az érdeklődők a dokumentumok és a tanulmány, valamint a névlexikon olvasása mellett böngésszenek a tartalomban, a hatalmas mennyiségű információanyagban.

A jogszolgáltatás területi és legfőbb szerveinek, a minisztériumoknak és a kommunista pártok vezetőinek és tisztviselőinek hivatalaiban keletkezett iratok többsége az állampolgárok számára eddig csak korlátozottan volt hozzáférhető. A DVD-re felkerült dokumentumokat a szerkesztők többek között a Magyar Dolgozók Pártja, a Magyar Szocialista Munkáspárt, a Minisztertanács, a Belügyminisztérium, az államvédelem és az állambiztonság, a Legfelsőbb Bíróság, a Legfőbb Ügyészség, a Budapesti Katonai Törvényszék, a Fővárosi Bíróság és ügyészség, továbbá a Magyar Rádió és a Szabad Európa Rádió egykori irattáraiból, gyűjteményeiből válogatták.

A tudományos igényű történelmi forráskiadvány az ún. „létező szocializmus” idején keletkezett dokumentumok minél szélesebb körét igyekszik megjeleníteni. A papíron rögzített adatokat, eseményeket érdemben egészítik ki a hozzájuk kapcsolódó, vagy éppen a történtek során keletkezett fénykép-, mozgókép- és hangfelvételek. Az írásos formában megőrzött információkat ugyanakkor árnyalják is a más adathordozón fennmaradt források. Például egy per vádlottjainak vagy bírájának szavait az írásos feljegyzés ugyan képes visszaadni, de a beszéd hatását és a hallgatóság hangulatát már kevésbé. A történelmet nemcsak a cselekedetek, illetve a kimondott és kimondatlan szavak, hanem azoknak a tömegekre gyakorolt hatása is alakítja.

Ma már méltán gondolhatjuk, hogy az emlékezésen túl elérkezett a múltfeltárás és -feldolgozás ideje is, nem halaszthatjuk tovább, hogy szembenézzünk közelmúltunk történelmével.

A kiadványról bővebben a Magyar Nemzeti Levéltár oldalán olvashat [4].
2012/11/07 - 09:00

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/koncepcios-perek-magyarorszagon-1945-utan

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/koncepcsios-perek.jpg
[2] http://www.tit.oszk.hu/
[3] http://mnl.gov.hu/
[4] http://mnl.gov.hu/rendezvenyek/koncepcios_perek_dvdn.html
[5] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[6] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon